

ombudsman

veřejný ochránce práv

Vaše značka VS-20298-2/ČJ-2021-800200-VOP
Sp. zn. 7/2020/NZ/JM
Č. j. KVOP-13557/2021
Datum 6. dubna 2021

Vážený pan
plk. Mgr. Pavel Dresler
ředitel
Vazební věznice Praha-Pankrác
P. O. Box 5
140 57 Praha 4

Vážený pane řediteli,

reaguji na Vaše vyjádření ze dne 8. března 2021, které se týká provedení systematické návštěvy Vazební věznice Praha-Pankrác, a to v souvislosti s navrhovanými opatřeními. Níže uvádím opětovně jednotlivá navrhovaná opatření, Vaši reakci na tyto návrhy a moje hodnocení.

1) Provádět převlékání obviněných v prostoru, kde bude zajištěno jejich soukromí, a to bez přítomnosti jiných osob.

Toto opatření jste plně akceptoval; byl vytipován odpovídající prostor a obvinění se již v současné době převlékají tak, že je jejich soukromí respektováno.

V dané věci nemám dalších připomínek.

2) Zajistit při přijímacích rozhovorech dostatečné soukromí.

Ve svém vyjádření jste uvedl, že standardně jsou pohovory psychologa s obviněnými prováděny na úseku výslechových místností pro orgány činné v trestním řízení, kde je zajištěno dostatečné soukromí. V současné době vzhledem k riziku přenosu onemocnění COVID-19, kdy jsou pohovory psychologa prováděny vzápětí po přijetí do výkonu vazby, a nelze v této době vyloučit, zda obviněný není nakažen onemocněním COVID-19, není vhodné uzavírání se v místnosti s takovou osobou a je minimalizován pohyb takové osoby po věznici. Je na uvážení psychologa, jak pohovor provede. Většinou jsou tyto pohovory realizovány v době, kdy se nikdo v blízkém okolí nepohybuje, přesto probíhají převážně i v době pandemie ve výslechové místnosti. Někdy je takový pohovor proveden tak, jak je popisováno (tedy před celou), ale jde převážně o žádosti obviněných o pohovor, kteří nechtějí být odváděni kvůli tomuto problému, neboť nechtějí, aby se mezi obviněnými rozneslo, že jsou na tom psychicky špatně; berou to jako projev slabosti. Někteří obvinění tuto formu preferují. K namítanému postupu tedy dochází dle Vašeho vyjádření výjimečně, a to buď z důvodu žádosti obviněného o pohovor tímto způsobem, nebo jsou k dispozici informace o možné nákaze obviněného. Z výše uvedených důvodů nepovažujete za nutné, přijímat v tomto bodě navržené opatření k nápravě, neboť standardně je soukromí obviněných při pohovorech s psychologem zajištěno.

V uvedené věci nemám dalších námitek.

3) Zajistit instalaci silnějších světel na celách přijímacího oddílu pro obviněné muže, které jsou umístěny vpravo při pohledu od vstupní mříže.

Mnou navržené opatření jste plně akceptoval s tím, že instalace silnějších světel na celách přijímacího oddílu pro obviněné muže (odd. EC suterén) bude provedena. Vazební věznice Praha-Pankrác v současné době průběžně při získání finančních prostředků modernizuje osvětlení na úseku výkonu vazby. Na základě navrženého opatření k nápravě došlo k upřednostnění výše uvedeného oddělení před jiným oddělením. Již byly provedeny první kroky k realizaci uvedeného požadavku. Předpokládáte, že silnější osvětlení na tomto oddělení bude instalováno v navrženém termínu (tedy do 3 měsíců od doručení zprávy).

V dané věci nemám dalších připomínek.

4) Vstupní lékařské prohlídky realizovat v co nejkratším časovém intervalu od nástupu obviněné osoby do vazby.

Navržené opatření k nápravě je dle Vašeho vyjádření standardně realizováno, a není třeba je tedy přijímat. Tvrdíte, že navržené opatření vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Případ popsany ve zprávě ze systematické návštěvy, kdy byla obviněná přijata do výkonu vazby dne 4. 9. 2020 a vstupní prohlídku měla datována dne 22. 9. 2020, jste dohledal a uvedl k tomu následující skutečnosti. Obviněná byla přijata skutečně do výkonu vazby dne 4. 9. 2020 (pátek), v 16:15 hodin, tedy po pracovní době. K lékaři šla hned v pondělí dne 7. 9. 2020 v 09:55 hodin, následně pak tentýž den ve 13:00 hodin, další návštěva lékaře proběhla dne 8. 9. 2020, dne 9. 9. 2020 proběhla zdravotní prohlídka u zubaře, dne 14. 9. 2020 proběhla prohlídka ze strany očního lékaře a gynekologa, dne 16. 9. 2020 bylo provedeno rentgenové vyšetření a dne 17. 9. 2020 proběhlo vyšetření na oddělení interních oborů; následně dne 22. 9. 2020 byla uzavřena zdravotní klasifikace. Uvedl jste, že někdy nestačí jediná návštěva lékaře k uzavření zdravotní klasifikace, neboť obvinění trpí různými chorobami, a někdy uzavření zdravotní klasifikace vyžaduje dodatečná specializovaná vyšetření. V těchto případech je pak zdravotní klasifikace uzavřena později.

V průběhu zpracování zprávy ze systematické návštěvy jsem vycházela ze zdravotnické dokumentace, kterou jsem dodatečně vyžádala (konkrétně jsem žádala o zaslání kopie té části zdravotnické dokumentace, kde je uvedeno datum vstupní lékařské prohlídky). V uvedené zdravotnické dokumentaci je skutečně uvedeno pod datem 22. 9. 2020 – „vstupní prohlídka“. Znovu jsem tedy prostudovala uvedenou zdravotnickou dokumentaci a je zde uvedena poznámka ze dne 23. 9. 2020: „RTG hrudníku ze dne 16. 9. 2020 – negat.“, což koresponduje s obsahem Vašeho vyjádření, a mám tedy skutečně za to, že u dané obviněné byla provedena vstupní prohlídka dříve (do 3 dnů od nástupu do vazby) a následně poté byla realizována série dalších specializovaných vyšetření, které se poté následně projeví ve výsledcích ze vstupní lékařské prohlídky, které jsou datovány ke dni 22. 9. 2020.

Beru v potaz Vaše ujištění o tom, že navržené opatření je standardně realizováno, současně i dovysvětlení skutkových okolností, a nemám dalších připomínek.

5) Důkladné osobní prohlídky provádět pouze individuálně na základě zhodnocení rizik.

K tomuto bodu jste konstatoval, že rizika jsou posuzována a bylo vyhodnoceno, že právě návštěvy advokáta apod. jsou rizikové. V rámci vězeňské služby dochází k opakovaným záchytům nepovolených předmětů (finanční hotovost, SIM karty, drogy, nepovolená korespondence mající za cíl ovlivňovat průběh trestního řízení apod.). Přitom nelze brát ohled třeba na trestnou činnost, někdy jsou vězněné osoby nedbalostních trestných činů zneužívány pachateli závažnějších trestných činů k pronášení nepovolených předmětů, neboť se jim obtížněji brání. Jinou cestou by bylo provádění důkladných prohlídek u advokátů apod., což je téměř nemožné. Otázka prohlídek před a po eskortě vyplývá z bezpečnostních rizik, kdy lze vycházet z předpokladu, že není náhodou, že je eskortovaný umístěn do vazby; jsou k tomu řádné a závažné důvody. Nicméně rizika jsou individuálně posuzována. Dle Vašeho vyjádření je Vězeňská služba ČR v této činnosti neustále omezována, přitom právě vězeňská služba garantuje řádný průběh výkonu vazby. Za poslední období již došlo ke snížení četnosti důkladných osobních prohlídek, dříve se prováděly zcela běžně i po pohybu obviněného v rámci věznice, dnes je navíc zachováváno jejich soukromí a jsou prováděny způsobem nejprve půl těla a po oblečení druhá část těla.

Provádění důkladných osobních prohlídek je detailněji upraveno ve vnitřním předpisu vězeňské služby.¹ Ten stanoví, že se k provedení takové prohlídky přistoupí, jestliže existuje důvodné podezření založené na individuálním zhodnocení rizik, že obviněný má u sebe nebezpečné předměty nebo nepovolené věci.² Pokud jsou prohlídky prováděny obecně (paušálně) vždy při vzniku určité konkrétní situace (eskorta, kontakt s advokátem, návštěva), nemohu jinak než trvat na navrženém opatření, neboť nedochází k individuálnímu zhodnocení rizik, tedy ke zhodnocení rizik u každého jednotlivého obviněného, např. právě s ohledem na druh trestné činnosti, možnosti zneužití obviněného ze strany jiných obviněných k pronášení nepovolených předmětů apod. Postup, kdy jsou prováděny důkladné osobní prohlídky, je vždy teoreticky opřen pouze o důvodné podezření, že k přenášení nepovolených předmětů může docházet v určitých situacích, ale skutečně ne na individuálním zhodnocení rizik. V tomto bodě uvítám přehled, v kolika případech za období uplynulého roku došlo k záchytu nepovolených předmětů u obviněných po návštěvě advokáta.

6) Pořizovat vždy fotodokumentaci zranění obviněných a ukládat ji do příslušné zdravotnické dokumentace.

Uvedené navržené opatření akceptujete pouze částečně. Uvedl jste, že je namístě si uvědomit, že ve výkonu vazby dochází zcela běžně k nejrůznějším úrazům, jako jsou pády na cele, v koupelně, na schodech nebo při sportovních aktivitách, obzvláště míčových (naražené prsty, zhmožděniny končetin, podvrtnuté kotníky). Podezřelá zranění či zranění po nejrůznějším vzájemném napadení obviněných jsou vždy prošetřována oddělením

1 Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 33/2019, o vězeňské a justiční stráži.

2 Ustanovení § 94 odst. 1 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 33/2019.

prevence a stížností, které vyhotovuje fotografie zranění, avšak tyto fotografie zůstávají součástí spisového materiálu. Vazební věznice Praha-Pankrác však nevidí žádný problém v tom tyto fotografie zakládat do zdravotnické dokumentace zraněného obviněného. Je třeba si uvědomit, že fotografování, zakládání fotografií a realizace níže uvedeného návrhu i v případě běžných zranění velmi zatíží všechny zainteresované, převážně lékaře, kteří jsou již tak přetížení. Zatímco běžně občan na svobodě navštíví lékaře přibližně 10x za rok, u vězňů tomu je cca 72x za rok. Návrhu opatření by bylo možné vyhovět, kdyby nedocházelo k nadužívání lékařské péče. Navrhujete proto úpravu navrženého opatření v takovém znění, které jste schopni ihned zajistit: „*Fotodokumentaci zranění, která jsou prošetřována z důvodu podezřelého či nejasného vzniku zranění a fotodokumentaci zranění po vzájemném napadení obviněných ukládat do příslušné zdravotnické dokumentace.*“

Lékařské vyšetření týkající se traumatických zranění by mělo být zaznamenáno na zvláštním formuláři připraveném pro tento účel spolu se schématy lidského těla, která umožní označování traumatických zranění. Tyto záznamy se pak uchovávají ve zdravotnické dokumentaci vězněné osoby. Dále je žádoucí, aby byly pořízeny fotografie zranění a následně byly taktéž založeny do zdravotnické dokumentace. Lékařské vyšetření by mělo být bezodkladně provedeno rovněž u každého vězně, který byl zapojen do násilného konfliktu uvnitř věznice.³ Z výše uvedeného vyplývá, že CPT vznáší nároky ve výše uvedeném smyslu pouze na zdravotníky. V ordinaci lékaře se nejspíše vězeň otevře (něco sdělí, ukáže svá zranění), neboť právě na zdravotnickém středisku je zdravotnická dokumentace tzv. „*v bezpečí*“ a téměř nikdo jiný zevnitř věznice se k této dokumentaci nemůže dostat, a není tak možné, aby došlo k manipulaci s případnými důkazy. Následně se do věci může vložit oddělení prevence a stížností při případném vyšetřování. Ve výše uvedeném standardu CPT se vůbec nemluví o úrazech ze sportu, neboť se předpokládá, že každý zdravotník ví, proč je nezbytností pořídit fotografie k dokumentaci toho, kde je určitá míra podezření o daném zranění. Na druhou stranu i určitá forma pojistky v podobě fotografie ze sportovních či pracovních úrazů se následně může jevit jako užitečná.

Pokud by k dokumentaci zranění docházelo pouze na oddělení prevence a stížností, může nastat situace, kdy se mnoho případů hodných zdokumentování ztratí (např. ve snaze z koležičky nerozjet či ztlžit šetření při násilí ze strany příslušníka; incident se vůbec nemusí dostat do povědomí oddělení prevence a stížností – násilí, které nezachytí příslušníci a sám vězeň se na orgány věznice neobráť; může uběhnout doba několika dnů, např. o víkend, mezi oznámením a pořízením fotografií). Předpokládám, že v zájmu věznice je mít opravdu dobře zdokumentován rozsah a povahu zranění u těch, kdo přichází zvenku (nastupují do vazby, např. i po zásahu policie) nebo z eskort, aby pak nebyly připisovány příslušníkům ve věznici. Ke vhodnému zachycení zdravotního poškození je vždy erudovanější zdravotník než laik (např. pracovník oddělení prevence a stížností). V každém případě se jedná o prevenci špatného zacházení.

3 Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT): Pořizování záznamů a podávání zpráv o lékařských zjištěních o špatném zacházení. Výňatek z 23. všeobecné zprávy CPT, publikované v roce 2013; dostupné z: <https://rm.coe.int/16806ccc36>.

Nedomnívám se, že by pořizování fotodokumentace příliš zatížilo lékaře či další zdravotnický personál, který by rovněž tuto fotodokumentaci mohl zajišťovat (včetně její evidence ve zdravotnické dokumentaci). Pořízení dvou až tří fotografií, jejich tisk či elektronický přenos do zdravotnické dokumentace zabere řádově několik vteřin a skutečně tyto činnosti nemusí provádět přímo lékař. Zvažte především vzhledem k výše uvedenému realizaci mnou navrženého opatření.

- 7) **Poučit lékaře o tom, že záznam zranění vězňených osob má obsahovat co nejpřesnější popis události, zacházení a následných fyzických i psychických projevů, jak je udává vyšetřovaný, záznam o lékařském a psychologickém nálezu včetně barevných fotografií zranění, stanovisko lékaře, co se týká pravděpodobné souvislosti nálezu a možného mučení a špatného zacházení, a případné doporučení další péče.**

K uvedenému navrženému opatření jste uvedl, že lékaři byli poučeni o kvalitnějším zápisu do systému. Psycholog se rovněž vyjádří k podezřelým či prošetřovaným zraněním, avšak nepovažujete za nutné věnovat se obšírněji běžným sportovním zraněním apod. Fotodokumentace zranění bude zakládána do zdravotnické dokumentace.

Navržené opatření jste akceptoval, a proto nemám v tomto bodě dalších připomínek. I zde podotýkám, že pokud se dle odborného názoru lékaře skutečně jedná o běžný úraz, nepovažuji za nutné vést takto podrobné záznamy ve zdravotnické dokumentaci.

- 8) **Vytvořit vnitřní předpis, kterým věznice upraví podmínky užívání kamer v celách včetně opatření cel piktogramy – případně ve spolupráci s Generálním ředitelstvím Vězeňské služby ČR.**

Pravidla umístění obviněného na kamerovou celu jsou obsažena v Pravidlech pro výkon služby dozorců oddělení výkonu vazby Vazební věznice Praha-Pankrác, které jste zaslal jako přílohu svého vyjádření. Vězňené osoby se umísťují na kamerové cely z důvodu přímého střežení nebo z preventivních důvodů a o důvodu umístění na kamerovou celu rozhoduje vedoucí oddělení výkonu vazby na doporučení psychologa. Piktogramy na cely již byly objednány na oddělení logistiky a cely budou tímto piktogramem opatřeny v navržené lhůtě (do 6 měsíců). Tato problematika byla rovněž projednávána s Generálním ředitelstvím Vězeňské služby ČR, a to s ohledem na jednotnou metodiku k využívání kamer v celách.

Navržené opatření jste plně akceptoval, a nemám proto dalších připomínek.

- 9) **Vytvořit zmírněnou vazbu pro obviněné ženy.**

K navrhovanému opatření jste uvedl, že umísťování obviněných ve Vazební věznici Praha-Pankrác je plně v souladu se zásadami pro oddělené umísťování obviněných.⁴ Po úpravě ubytovacích kapacit pro odsouzené dle evropských standardů⁵ není ve Vězeňské službě ČR pro odsouzené dostatek ubytovacích kapacit. Z tohoto důvodu, klesne-li někde

4 Ustanovení § 7 zákona č. 293/1993 Sb. o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

5 Rovněž promítnuto do ustanovení § 17 odst. 7 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby, ve znění účinném od 1. 1. 2024.

dlouhodobě počet obviněných, jsou oddělení výkonu vazby transformovány na oddíly výkonu trestu.

Ve zprávě ze systematické návštěvy jsem uvedla, že jsem srozuměna s tím, že věznice je umístěna v městské zástavbě a vzhledem ke své starší architektuře se potýká s problémy prostorové dispozice. I přesto jsem konstatovala, že věznice by se měla snažit vytvořit i oddíl zmírněné vazby pro obviněné ženy. K uvedeným problémům stran kapacity ve věznicích skutečně brzy přibude další problém související s úpravou ubytovacích kapacit pro odsouzené (navýšení ubytovací plochy), čehož jsem si plně vědoma, a z důvodu objektivní nemožnosti realizace uvedeného opatření na něm již dále netrvám.

10) V celách, kde je to technicky možné, oddělit toalety na celách od zbytku místnosti stavebně-technickou přepážkou.

V celách, kde to bude technicky možné, bude dle Vašeho vyjádření stavebně-technická přepážka realizována. Nelze však zaručit navrženou lhůtu jednoho roku. Jedná se o akci, na kterou je nutno přidělit nemalé finanční prostředky, přičemž Vazební věznice Praha-Pankrác se je pokusí získat. Avšak na příjmovém oddělení chcete zachovat stávající přepážky, neboť zde jsou obvinění krátce po nástupu do vazby a často v tenzi. Jedná se dle Vašeho tvrzení o nejrizikovější oddělení z pohledu rizika sebevraždy obviněných. Dozorci má větší přehled o tom, co obviněný dělá a dokáže dříve zareagovat. Navíc klesá riziko uvázání škrtidla za vyšší přepážku. Zde považujete za vhodné upřednostnit ochranu života a zdraví obviněných.

Kladně hodnotím, že jste se rozhodl realizovat, byť v delší časové lhůtě, mnou navržené opatření. Současně chápu a rozumím Vašim argumentům, týkajícím se oddělení toalet na příjmovém oddělení, a v této části netrvám na mnou navrženém opatření, a to i z toho důvodu, že na tomto oddělení se nachází obvinění pouze po relativně krátký čas pro přijetí do věznice (dle zjištění při systematické návštěvě 3 až 4 týdny), než jsou přemístěni na standardní oddíl. V tomto bodě tedy nemám dalších připomínek.

11) Poskytovat obviněným týdně minimálně sedm kusů erárního spodního prádla a ponožek a dvě trika místo jednoho.

K uvedenému bodu jste uvedl, že Vazební věznice Praha-Pankrác vydává tolik erárního prádla, kolik stanoví příslušné nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR.⁶ Nelze jít cestou v rozporu s tímto nařízením, neboť se jedná o zvýšení finančních nákladů, a to ať již na nákup dostatečného množství prádla, tak druhotných výdajů (praní, žehlení apod.).

Počet vydávaného oblečení je sice v souladu s vnitřním předpisem Vězeňské služby ČR, ale nelze bezpodmínečně tvrdit, že tento vnitřní předpis je v souladu se zákonem. Domnívám se, že nedostatek čistého oblečení, zejména spodního prádla, může v určitých situacích

⁶ Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 6/2012, o vystrojování obviněných, odsouzených a chovanců.

znamenat zásah do lidské důstojnosti⁷ nebo nedodržení povinnosti, kdy obvinění jsou povinni dodržovat zásady hygieny a v osobních věcech udržovat pořádek a čistotu.⁸

Uvedený vnitřní předpis vězeňské služby také stanoví, že obviněným je (mimo venkovní oděv) poskytnuto jedno triko, jedny kalhoty, jedno pyžamo a jedna mikina. K tomu dva páry ponožek a dvojce trenýrky. Ženám pak troje kalhotky a dvě podprsenky. Mikinu a kalhoty přitom vězňice mění jednou za 14 dnů společně s ložním prádlem. K výměně trika a spodního prádla obviněných dochází standardně jednou za týden.

Znovu zde musím zopakovat zjištění uvedené ve zprávě ze systematické návštěvy. U obviněných mužů bylo zjištěno, že dostávají jednou týdně 2 trenýrky, 2 trička, 2 ručníky, 1 utěrku, 1 kalhoty, 1 mikinu. Erární ponožky dostávají pouze jedny, které se jim nemění, a obvinění si je musejí prát na cele v umyvadle, a to ve studené vodě. Obviněnému jsou k tomuto povoleny ještě ponožky vlastní, ve kterých nastupoval do výkonu vazby. Během návštěvy hovořili mnou pověřeni zaměstnanci s obviněným, který nastupoval do vazby v pantoflích bez ponožek. Tento obviněný dostal od vězňice pouze jeden pár erárních ponožek. V případě, že si je chtěl vyprat, musel být po dobu jejich schnutí bos. Žádám tedy prozatím, aby všem obviněným byly vydávány alespoň dvojce ponožky, tak jak to stanoví uvedený vnitřní předpis. **Původně navržené opatření se budu nadále snažit řešit systémově, tedy s Generálním ředitelství Vězeňské služby České republiky v rámci souhrnné zprávy z návštěv vazebních věznic.**

12) Zajistit praní veškerých kusů erárního oděvu, tedy i ponožek.

Veškeré součásti erárního oděvu, včetně ponožek, jsou dle Vašeho sdělení prány v prádelně vazební vězňice, jestliže je obviněný k vyprání předá. Zde nebudete přijímat žádná opatření.

Z Vašeho vyjádření předpokládám, že v situaci, kdy obviněný muž předá k vyprání i spodní prádlo – tedy dvojce trenýrky a dvojce ponožky, dostane obratem výměnou jiné. To je však z rozporu s mými zjištěními během systematické návštěvy, kdy obvinění shodně uváděli, že ponožky si musejí prát sami. Vzhledem k výše uvedenému navrhuji počít obviněné o tom, že mohou předat k vyprání veškeré spodní prádlo (včetně dvou párů ponožek), přičemž při předání obdrží obratem stejný počet kusů čistého spodního prádla.

13) Umožňovat kombinování vlastního a erárního oděvu.

K uvedenému opatření jste uvedl, že obviněný má právo používat ve výkonu vazby vlastní oděv, prádlo a obuv za předpokladu, že splňují podmínky hygienické a estetické nezávadnosti a že má zajištěnu jejich výměnu na vlastní náklady.⁹ Nejsou-li splněny stanovené podmínky, je obviněný povinen používat vězeňský oděv, prádlo a obuv. V takovém případě se jeho vlastní oděv, prádlo a obuv odevzdají do úschovy vězňice.¹⁰

⁷ Dle § 2 zákona o výkonu vazby nesmí být ponižována lidská důstojnost.

⁸ Ustanovení § 21 odst. 6 písm. g) zákona o výkonu vazby.

⁹ Ustanovení § 12 odst. 1 zákona o výkonu vazby.

¹⁰ Ustanovení § 12 odst. 2 zákona o výkonu vazby.

Z výše uvedeného dle Vašeho názoru vyplývá, že umožnění kombinace vlastního a erárního oděvu obviněným by bylo porušením zákona o výkonu vazby.

Neshodneme se na výkladu výše uvedeného zákonného ustanovení, ve kterém není v žádném případě striktně uveden zákaz kombinace vlastního a erárního oděvu.

Pokud nějaká část oděvu (např. pouze kalhoty či pouze mikina) nesplňuje podmínky hygienické a estetické nezávadnosti, anebo není zajištěna výměna této konkrétní oděvní součásti, nemůže ji obviněný používat, musí ji předat do úschovy věznice a obviněný má povinnost užívat erární součást oblečení, která nesplňovala uvedené podmínky. Extenzivním výkladem uvedených ustanovení byste nežádoucím způsobem zasáhl do zákonem zaručených práv obviněných, což považuji za nepřijatelné. Navíc podle nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky nosí obvinění ke svrchnímu vězeňskému ošacení vlastní nebo vězeňské spodní prádlo, vlastní nebo vězeňské ponožky a vězeňskou obuv, přičemž mohou nosit vlastní pantofle.¹¹

Z výše uvedeného vyplývá, že obviněným je umožněna kombinace vlastního a erárního oblečení. Vámi zvolený postup tedy není v rozporu pouze se zákonem, ale takový postup je v rozporu i s vnitřním předpisem nadřízeného orgánu, který evidentně při jeho tvorbě správně vyložil výše uvedené zákonné ustanovení. K tomuto bodu však nepožaduji Vaše vyjádření, neboť jej budu řešit systémově s Generálním ředitelstvím Vězeňské služby ČR.

14) Zavést delší, anebo častější sprchování obviněných.

K uvedenému návrhu opatření jste pouze uvedl, že koupání obviněných (dvakrát týdně) probíhá v souladu s příslušným ustanovením řádu výkonu vazby.¹²

Již ve zprávě ze systematické návštěvy jsem uvedla, že uznávám, že řád výkonu vazby hovoří o sprchování dvakrát týdně, nicméně tento počet stanovuje jako minimální standard. Evropská vězeňská pravidla doporučují denní teplou sprchu.

Na navrženém opatření proto trvám; případně žádám o sdělení, z jakého objektivního důvodu ho není možné realizovat.

15) Umožnit obviněným sprchování i po sportovních (řízených i neřízených) aktivitách, přičemž do sprch musí být navedeni v co nejkratší době od vykonání aktivity.

K navrhovanému opatření jste konstatoval, že požadované je plněno běžně, koupání po sportovních aktivitách je standardním a zavedeným postupem na výkonu vazby.

K uvedenému tedy nemám žádných dalších připomínek.

16) Jídlo servírovat v talířích.

Vazební věznice Praha-Pankrác ponechá dle Vašeho sdělení stávající režim, tedy plastové misky a tablety. Použití jednorázových umělých talířů je finančně neúnosné a zároveň

11 Bod 1 přílohy č. 2 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 6/2012.

12 Ustanovení § 36 vyhlášky č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby.

neekologické, a tedy proti současnému trendu. Použití porcelánových talířů je rovněž finančně náročné (pořízení, obnova), navíc je nebezpečné. Po rozbití takového talíře má každý možnost mít zbraň, a to ať již proti druhému, či sám proti sobě.

Doporučuji Vám zvážit používání plastových talířů, nikoli jednorázových.

17) Vytvořit ceník kantýny, kde budou uvedeny produkty spolu s informací o jejich množství (váze) a ceně; ceny průběžně aktualizovat; tento ceník poskytovat obviněným na celu.

Navržené opatření bylo akceptováno částečně. Ceník tak, jak bylo požadováno, byl vytvořen. Vzhledem k tomu, že může docházet k častým změnám, bylo rozhodnuto o tom, že bude vyvěšen na oddělení a dále bude k dispozici u dozorce na vyžádání k zapůjčení na celu. Požadované tak bude plněno, avšak ve finančně únosné výši, kdy postačí cca 20 výtisků místo cca 200 výtisků ceníku kantýny.

S provedením navrženého opatření, tak jak bylo uskutečněno, souhlasím a nemám v tomto bodě dalších připomínek.

18) Umístit sezení pod přístřešek do všech vycházkových dvorů.

K uvedenému opatření nemáte námitek; budou provedeny první kroky k získání finančních prostředků pro instalaci sezení, popř. se pokusíte postupně instalovat sezení z ušetřených prostředků, avšak v tom případě postupně.

Navržené opatření bude realizováno, a proto nemám dalších připomínek.

19) Snížit počet osob naváděných na malé vycházkové dvory na max. tři osoby.

K výše uvedenému jste sdělil, že provedením navrženého opatření by se značně zvýšil počet návodů obviněných na vycházky. Vazební věznice Praha-Pankrác však nedisponuje dalšími vycházkovými dvory, a ani nelze takto vzniklý počet návodů na vycházku nikam časově přesunout. Časová dotace na vycházky je plně využita. Uvedl jste, že lze ve věznici zabezpečit plnění opatření pouze snížením času na vycházku, a tím za stejný čas vystřídat více obviněných, avšak toto je proti trendům v moderním vězeňství.

Pokud je věznice skutečně v situaci, kdy nelze z časových důvodů zabezpečit snížení počtu naváděných obviněných na malé vycházkové dvory a všechny tyto dvory jsou skutečně využity nepřetržitě po celý den, jedná se o objektivní důvod nemožnosti realizovat navržené opatření. V této věci nemám dalších připomínek.

20) Navýšit množství aktivit pro obviněné včetně těch vzdělávacích.

Vazební věznice Praha-Pankrác považuje dle Vašeho vyjádření množství aktivit pro obviněné s ohledem na personální zajištění za plně postačující.

Dle Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) by měli všichni obvinění mít možnost trávit minimálně osm hodin denně mimo svou celu, přičemž by měli tento čas využívat k různým smysluplným

aktivitám. Ve Vazební věznici Praha-Pankrác není ani zdaleka dosaženo tohoto standardu a nemohu ani posoudit, zda je vzhledem k personálnímu zajištění zajištěno maximální množství aktivit pro obviněné. Doporučuji Vám v této souvislosti zvážit i možnost zaměstnávání obviněných, které by mohlo nahradit nedostatečné množství aktivit. Na navrženém opatření z výše uvedených důvodů stále trvám.

21) Vypracovat seznam knih a poskytnout jej obviněným na celý, oddíly či vycházkové dvory.

Navržené opatření k nápravě bylo akceptováno částečně. V současné době dochází ke zpracování seznamu knih. Tento bude na vyžádání k dispozici u vrchního dozorce oddělení výkonu vazby a vyvěšen na nástěnce každého oddělení.

Navržené opatření tímto považuji za realizované a nemám dalších připomínek.

22) Přidávat do knihovny aktuální právní předpisy.

Do knihovny jsou dle Vašeho sdělení průběžně přidávány aktuální právní předpisy.

V rámci navrženého opatření mi, prosím, sdělte, jaké právní předpisy byly do knihovny přidány za období uplynulého měsíce či roku, a to vždy s uvedením, o který právní předpis se jedná, s informací o datu účinnosti právního předpisu.

23) Zajistit návštěvám, aby si mohly zakoupit drobné občerstvení.

Toto navržené opatření je akceptováno a navštěvujícím bude umožněno nakoupit si v kantýně občerstvení, avšak za cenu přísnějšího hlídání styku mezi navštěvujícím a navštěvovaným. Zvyšuje se tak riziko předání nepovolených předmětů (např. nepovolené látky v nápojích, předem domluvené uschování drog v nedojedeném chlebičku a následné dohledání tzv. „úklidáři“ v koši apod.).

Navržené opatření tímto považuji za realizované a nemám dalších připomínek.

24) Umožňovat, aby si návštěvníci v průběhu návštěvy mohli dojít na toaletu.

Dle Vašeho sdělení bylo v minulosti opakovaně zjišťováno, zda je možné zbudování toalet v prostoru návštěvní místnosti pro obviněné a v její blízkosti, avšak nepodařilo se takové místo nalézt. Návštěvy jsou tak na toalety odváděny do prostor před tzv. vstupním košem do Vazební věznice Praha-Pankrác.

Vzhledem k objektivní nemožnosti provedení tohoto opatření netrvám na jeho realizaci.

25) Vybudovat místnost pro návštěvy bez sluchové a zrakové kontroly.

Dle Vašeho vyjádření není v současných podmínkách věznice výše uvedený návrh realizovatelný, a to převážně s ohledem na dispoziční možnosti vazební věznice.

I v tomto případě vzhledem k objektivní nemožnosti provedení tohoto opatření netrvám na jeho realizaci a nemám dalších připomínek.

26) Instalovat do lékařských vyšetřoven kamerový systém, který by umožňoval lékařům jeho zapínání a vypínání a přenášel pouze obrazový záznam.

Uvedl jste, že dané opatření vyžaduje velkou finanční náročnost (kamery, monitory, rozšíření stávajícího operačního střediska v nemocnici, přidání monitorů v kanceláři inspektora dozorní služby). Navíc instalace kamer přináší více rizik. Budou-li vyvedeny na operační středisko apod., dochází ke zpoždění mezi příjmem informace o nebezpečí, předání této informace příslušníkovi a zásahem v ordinaci. Aby mělo opatření smysl, musela by být kamera vyvedena blízko ordinace, zřejmě na chodbu. Je nepřípustné, aby mohly průběh prohlídky sledovat nepovolané osoby, což v tom případě nelze vyloučit.

Provedení daného opatření by mělo minimalizovat dohled a doslech příslušníka při vyšetření obviněných. Na instalaci kamer dále netrvám, ale předpokládám, že soukromí obviněných při vyšetření lékařem bude zajištěno jiným účinným způsobem.

27) U každého obviněného individuálně vyhodnocovat potřebnost přítomnosti příslušníka VS ČR v ordinaci při vyšetření.

Dle Vašeho vyjádření není příslušník vždy v ordinaci lékaře, pouze na vyžádání lékařem. Rizika vyhodnocuje lékař. Je možné, že některý z lékařů požaduje častou přítomnost příslušníka v ordinaci, avšak není pravdou, že jsou příslušníci ve všech případech a vždy v ordinaci lékaře. Většinou jsou připraveni v blízkosti ordinace reagovat na přivolání lékařem.

Uvedené opatření považuji za realizované a nemám dalších připomínek.

28) Upravit systém podávání léků večer a přes víkend tak, aby bylo minimalizováno riziko chyby při vydávání.

Vazební věznice Praha-Pankrác ponechá stávající, zaběhlý režim výdeje léků pomocí tzv. „lékovek“. V případě pečetění balíčku léků ze strany zdravotní sestry je příprava léků náročná na energii (zatavení) a finanční prostředky (nákup sáčků, více odpadu) a rovněž neekologická. S uváděným postupem, který je realizován v praxi ve Vazební věznici České Budějovice jste uvedl, že právě tato věznice projevila zájem o systém praktikovaný ve Vazební věznici Praha-Pankrác. Navíc považujete za nepřípustné, aby kdokoli jiný než zdravotnický personál a pacient viděl konkrétní léky v průhledných sáčcích, jaké jsou užívány. Lze z toho usuzovat, jaké konkrétní nemoci obviněného sužují.

Vaši argumentaci beru v potaz a netrvám dále na realizaci navrženého opatření. Současně ale důrazně varuji před možností záměny léků pro jednotlivé obviněné. Zvažte, prosím, do budoucna, zda je možné zajistit večerní, víkendové či sváteční služby zdravotní sestry, která by obviněným mohla vydávat léky přímo. U věznice, jejíž součástí je vězeňská nemocnice, by zajištění zdravotní sestry pro výdej léků v uvedených časech, nemělo být tak obtížné, jako u jiných věznic, které nemají k dispozici takovéto zdravotnické zázemí.

29) Doplnit na stížnostní schránky označení, kdo je vybírá.

K uvedenému opatření jste uvedl, že je plně akceptujete, a bylo již splněno.

Vzhledem k výše uvedenému nemám v tomto bodě dalších připomínek.

30) Instalovat schránky na stížnosti tak, aby mohl obviněný případnou stížnost do schránky hodit alespoň při odchodu na vycházku.

I toto opatření jste plně akceptoval a bylo již splněno.

Vzhledem k výše uvedenému nemám ani v tomto bodě dalších připomínek.

Vaše vyjádření očekávám ve lhůtě 30 dnů od doručení tohoto dopisu. Pro úplnost dodávám, že požaduji vyjádření pouze k bodům č. 5, 6, 11, 12, 14, 16, 20 a 22.

Děkuji Vám za spolupráci.

S přátelským pozdravem

Mgr. Monika Šimůnková v. r.
zástupkyně veřejného ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)